

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту та права

кафедра права

ДОГОВІРНЕ ПРАВО У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів

II освітнього ступеня «магістр»

спеціальності 081 «Право»

Вінниця

2016

УДК 340.

ББК 67.9 (4УКР) 407

М-48

Мельничук М.О. Договірне право у сільському господарстві. Методичні вказівки до семінарських занять для студентів I освітнього ступеня «магістр» спеціальності 081 «Право». – Вінниця : РВЦ ВНАУ, 2016. – 30 с.

Рецензенти: кандидат юридичних наук, доцент Письменна О.П. (Вінницький національний аграрний університет), кандидат юридичних наук, доцент Бахновська І.П. (Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ)

Рекомендовано до видання науково-методичною радою Вінницького національного аграрного університету (протокол № від 2016 р.)

Науково-методичний центр ВНАУ

Всі права охороняються. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якій формі без письмової згоди Науково-методичного центру ВНАУ.

ЗМІСТ

1. Передмова	4
2. Завдання до семінарських занять	5
3. Питання для підсумкового контролю знань студентів.....	25
Критерії та шкала оцінювання знань та умінь студентів	27
4. Рекомендована література	29

ПЕРЕДМОВА

Суттєві демократичні перетворення у суспільстві, повернення його до сучасної цивілізації, прагнення в ньому до громадянського миру, спокою та повної злагоди люди все більше пов'язують з правом, з правовою державою, з правосуддям, з правами людини.

Успішне вирішення завдань подальшого укріплення законності, підвищення громадянської активності населення та викорінювання злочинності в Україні потребує організованого подолання факторів, які в цьому перешкоджають, до яких належать і дефекти правової свідомості.

Вивчення курсу «Договірне право у сільському господарстві» має важливе значення оскільки через договір забезпечується цивільний, товарно-грошовий оборот у суспільстві, він втілює у собі динаміку цивільно-правових відносин. Через договір забезпечується задоволення інтересів учасників обороту, оскільки економічний інтерес однієї сторони може бути забезпечений задоволенням інтересу другої сторони. Саме тому договір, що базується на взаємній зацікавленості сторін, забезпечує ринок цивільного обороту та економіки. Договір надає організованості, порядку і сталості економічним відносинам. Договір як правове явище набуває характеру норми права, що забезпечується примусовою силою держави.

Майбутні спеціалісти отримають необхідний обсяг правових знань, на базі яких вони зможуть зайняти активну життєву позицію в суспільстві і використовувати отримані правові знання в своїй професійній, громадській та особистій діяльності.

Мета курсу - надання теоретичної і практичної допомоги студентам у вивченні основних положень цивільного права і зосередження на окремих його інститутах: купівлі-продажу, міни, ренти, дарування, підряду, перевезення, інституту послуг, зберігання, страхування, комісії, договору управління майном, договорах щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, договору комерційної концесії, кредитно-розрахункових відносинах, позадоговірних зобов'язаннях.

Основними завданнями курсу є вивчення: теоретичних і практичних знань інституту договірного права у сільському господарстві.

У результаті вивчення дисципліни «Договірне право у сільському господарстві» студент повинен **знати**:

- основні поняття, які застосовуються у договірному праві;
- загальну характеристику окремих видів договорів;
- чинне законодавство, що регулює інститут договірного права;
- існуючі в цій сфері правові проблеми.

Студент повинен **вміти**:

- використовувати отримані знання в практичній діяльності.
- вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері господарювання.
- аналізувати та коментувати відповідні нормативні положення.
- прогнозувати напрямки здійснення реформ у зазначеній сфері.
- логічно викладати матеріал та аргументовано доводити свою думку на практичних заняттях.

- користуватися сучасною науковою та спеціальною літературою, іншими інформаційними джерелами.

Завданнями курсу є:

- формування у студентів всебічної системи знань в договірному праві.
- придбання умінь й навичок практичного застосування отриманих знань для складання договорів.
- формування теоретичних і практичних знань, які необхідні для складання договорів.

2. ЗАВДАННЯ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1.УКЛАДАННЯ ДОГОВОРУ, ЙОГО ЗМІНА ТА РОЗІРВАННЯ. ВИКОНАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ДОГОВІРНИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ.

Питання для обговорення

- 1.Стадії укладання договору.
2. Порядок внесення змін та доповнень в умови договору.
- 3.Підстави розірвання договору за взаємною згодою сторін та в судовому порядку, сутність правових наслідків зміни та розірвання договору.
4. Мета укладання договору.
5. Особливості публічної оферти.
6. Обов'язковість договорів. Форма договору.
7. Державна реєстрація договору.
8. Способи забезпечення виконання договору.
9. Способи забезпечення виконання договірних зобов'язань: «неустойка», «порука», «завдаток», «гарантія», «застава», «притримання».
10. Виконання договірних зобов'язань на користь третьої особи, виконання альтернативних та факультативних договірних зобов'язань, виконання часткового та солідарного договірних зобов'язань, виконання регресних зобов'язань.

Ситуаційні завдання

1. АТ “Місто” та командитне товариство “Чумаченко та компанія” 15.03.2006 р. уклали договір про розробку заходів щодо реалізації проекту створення оздоровчого центру “Бадьорість”. У договорі було закріплено, що сторони зобов'язуються сприяти втіленню в життя цього проекту, для чого кожна з них взяла на себе обов'язки щодо збирання необхідної інформації, визначенню своїх фінансових можливостей, розробки проектної документації. У договорі також було закріплено, що повноважні представники сторін повинні зустрітися не пізніше 01.06.2006 р. для прийняття остаточного рішення про можливість сторін щодо реалізації вказаного проекту. У договорі містився пункт такого змісту: “Договір вважається попереднім та не покладає на його учасників ніяких юридичних обов'язків”.

Чи відповідає цей договір вимогам, що пред'являються до попередніх договорів?

2. Остапенко та Павлов у травні 2006 р. у письмовій формі уклали попередній договір купівлі-продажу квартири. У договорі було встановлено, що основний договір купівлі-продажу квартири буде підписано сторонами до 1 вересня поточного року, а також вказано ціну квартири.

Наприкінці серпня Павлов звернувся до власника квартири Остапенка з вимогою укласти основний договір відповідно до попереднього договору. Остапенко йому відмовив, оскільки вважав, що основний договір має бути укладений 1 вересня. В обумовлений строк Остапенко відмовився продавати квартиру Павлову на зазначених умовах, бо ціни на ринку нерухомості значно підвищилися, і він отримав вигіднішу пропозицію.

Павлов звернувся до суду з вимогою про визнання договору купівлі-продажу квартири укладеним на умовах попереднього договору, а також про стягнення збитків, завданих простроченням.

Яке рішення має винести суд?

3. Будучи у відрядженні, Марченко вирішив зупинитися в готелі. Адміністратор готелю відмовив Марченку в номері, посилаючись на значну завантаженість готелю у зв'язку з проведенням футбольного турніру в їхньому місті. До того ж він зауважив, що чинними Правилами проживання в готелі, які затверджені головою обласної адміністрації, встановлено можливість пріоритетного заселення готелю певними категоріями громадян. Зокрема готелем укладено договір з місцевою адміністрацією про першочергове заселення осіб, які прибувають до міста на запрошення адміністрації.

Марченко категорично не погодився з адміністратором готелю, вважаючи, що йому зобов'язані дати номер за наявності вільних. Оскільки іншого готелю в місті не було, Марченко звернувся для оскарження дій адміністратора готелю до об'єднання споживачів.

Дайте роз'яснення.

4. ТОВ "Північ" (відправник та одержувач вантажу в одній особі) під час укладення договору з пароплаванням "Посейдон" стосовно морського перевезення вантажу запропонувало включити до тексту договору умову про розмір відповідальності перевізника за втрату, нестачу і пошкодження вантажу в межах його дійсної вартості, а також умову щодо стягнення з відправника додаткової плати за оголошення цінності вантажу. Пароплавання, погодившись перевезти вантаж, заявило, що включення першої умови до договору недоцільно, оскільки вона повторює п.1 ч.1 ст. 179 Кодексу торговельного мореплавання України, а включення другої умови пароплаванню не вигідно з фінансової точки зору. Юрист ТОВ "Північ" наполягав на тому, щоб умова про відповідальність була включена до тексту договору, оскільки, на його думку, будь-яка умова, на якій наполягає хоча б одна із сторін, є істотною, а тому має бути включена до тексту договору.

Чи можна вважати договір укладеним?

5. Яковенко запропонував своєму приятелю Васильченку придбати в нього картину відомого майстра. Васильченко наступного дня направив факсом відповідь про згоду придбати картину із зазначенням її ціни. Через п'ять днів Яковенко повідомив Васильченка, що згоден продати йому картину за ціною, яка на 30 % вище ціни, що була запропонована Васильченком. Останній не погодився, вважаючи, що договір між ними є укладеним на умовах факсимільного повідомлення, яке має вважатися акцептом.

Чи був укладений договір?

6. Тімаков протягом тривалого часу шукав можливість придбати чи орендувати гараж неподалік від свого будинку. Він дізнався, що у зв'язку з від'їздом на роботу за контрактом до Австрії Римаренко здає свій гараж в оренду на два роки, а в майбутньому, можливо, продасть його. Тімаков негайно зустрівся з Римаренком, який повідомив, що через три дні Тімаков може поставити до гаража свій автомобіль. Щодо встановлення орендної

плати сторони вирішили дізнатися про її середній розмір у цьому районі і наперед погодилися, що підуть один одному на поступки в цьому питанні. Через три дні Римаренко зателефонував Тімакову щоб повідомити, що обставини змінилися і він не може здавати свій гараж, оскільки останній потрібен його товаришеві. Тімаков звернувся до суду. У своїй заяві він вказав, що Римаренко відмовився від виконання договору, і просив суд зобов'язати Римаренка згідно зі ст. 765 та ст. 766 ЦК України передати йому гараж у користування строком на два роки.

Яке рішення має винести суд?

7. ТОВ “Хімік” (далі – ТОВ) уклало з АТ “Райдуга” (далі – АТ) договір поставки хімічних речовин для виробництва фарб. Через місяць контрольний пакет акцій АТ був проданий новому власнику, який у встановленому порядку прийняв рішення про репрофілювання виробництва та закриття виробництва фарб. Водночас АТ запропонувало ТОВ розірвати договір поставки через істотні зміни обставин (закриття виробництва фарб). Постачальник не погодився з аргументами покупця і вимагав виконання договору або компенсації збитків. АТ звернулося до суду з вимогою про розірвання договору поставки через істотні зміни обставин.

Яке рішення має винести суд? Які умови та порядок розірвання договору у зв'язку з істотними змінами обставин?

8. Згідно з договором купівлі-продажу ТОВ “Лідертехніка” (далі – ТОВ) зобов'язалося доставити та встановити до 10.09.2006 р. придбані АТ “Юність” (далі – АТ) комп'ютери, які були необхідні останньому для проведення виставки своєї продукції. У договорі було зазначено, що виконання зобов'язання забезпечено неустойкою в сумі 10 000 грн.

ТОВ доставило комп'ютери лише 20.09.2006 р. АТ від прийняття їх відмовилося, звернувшись до господарського суду з позовом до ТОВ про повернення суми вартості комп'ютерів – 25 000 грн; стягнення штрафу – 10 000 грн; відшкодування 40 000 грн упущеної вигоди, тобто доходів, які воно не отримало через невиконання ТОВ зобов'язання в строк.

ТОВ позову не визнало, вважаючи, що по-перше, у разі виконання зобов'язання боржником кредитор не має права відмовитися від його прийняття (комп'ютери були ж доставлені через 10 днів); по-друге, у разі несвоєчасного виконання зобов'язання неустойка повинна стягуватися у вигляді пені, а не штрафу за кожен день прострочення в розмірі, встановленому договором (оскільки сторони в договорі розмір пені не визначили, то й неможливе її стягнення); по-третє, розмір упущеної вигоди повинен бути доведений та обґрунтований позивачем, і тільки в цьому випадку можна ставити питання про її відшкодування.

Як має бути вирішена справа?

9. 13.01.2006 р. між банком “Аваль” (кредитор) та ТОВ “Свобода” (позичальник) укладено кредитний договір та додаткові угоди про надання кредиту зі строком погашення до 01.03.2006 р.

14.01.2006 р. у забезпечення виконання зобов'язань позичальника банк “Аваль” та ВАТ “Мета” уклали договір застави, згідно з яким предметом застави стали 5 авіаційних турбінних двигунів, що належали ВАТ “Мета”.

На 01.03.2006 р. ТОВ “Свобода” повністю не розрахувалося з банком. Заборгованість складала 23 666 грн.

10.10.2006 р. банк “Аваль” звернувся до господарського суду з позовом до ВАТ “Мета” про звернення стягнення на заставлене майно відповідача. Рішенням господарського суду від 25.10.2006 р. у задоволенні позову було відмовлено, оскільки згідно зі ст. 559 ЦК України порука припиняється, якщо кредитор протягом шести

місяців з дня настання строку виконання зобов'язання не пред'явить позову до поручителя, а в даній справі позивач значно запізнився зі строком подачі позову.

Чи правильне рішення суду? Хто може бути заставадавцем? Чи є різниця між правовим положенням поручителя і майнового поручителя?

10. ТОВ “Альянс” (товарний склад) уклав із АТ “Вінсент” договір складського зберігання партії кави. Різке подорожчання високосортної кави призвело до зниження обсягів її продажу і, як наслідок, до збільшення строків зберігання вказаного товару.

Коли представник АТ “Вінсент” прибув для отримання зі складу партії кави, зберігач відмовив у видачі товару, мотивуючи свою поведінку відсутністю оплати за зберігання. Не погоджуючись з такими діями, представник покладавця вказав, що вартість кави, яка перебуває на складі, значно перевищує суму заборгованості. Тоді зберігач запропонував АТ “Вінсент” отримати товар у певному обсязі, залишивши у розпорядженні зберігача лише ту частину, яка за вартістю дорівнює сумі заборгованості.

Як повинна бути вирішена справа?

11. Іванов домовився з Анісімовим про купівлю-продаж житлового будинку. У зв'язку з цим Анісімов передав Іванову 3 000 грн. як завдаток, отримавши про це відповідну розписку. Однак через деякий час Анісімов відмовився від оформлення договору купівлі-продажу, мотивуючи тим, що всі його цінні речі, які він мав намір продати для виплати за будинок, втрачено під час пожежі, спричиненої ударом блискавки. Інших коштів для купівлі будинку він не мав.

Вважаючи неможливим виконання договору, Анісімов зажадав від Іванова повернення 3 000 грн. Коли Іванов йому в цьому відмовив, Анісімов звернувся до юридичної консультації за роз'ясненням його прав.

Чи підлягають вимоги Анісімова задоволенню? Чи зміниться рішення, якщо в розписці не буде слова «завдаток»?

12. Між банком “Грант” (далі – банк) та АТ “Ніневія” (далі – АТ) 15.01.2006 р. укладено кредитний договір на суму 500 000 грн. Згідно з умовами договору кредит підлягав поверненню 15.03.2006 р. Для забезпечення виконання цього договору між банком і ТОВ “Шанс” (далі – ТОВ) було укладено договір поруки. Строк припинення поруки договором не визначено.

Оскільки АТ не виконало своїх зобов'язань за кредитним договором, 20.10.2006 р. банк звернувся в господарський суд з позовом до ТОВ про стягнення згідно з кредитним договором основної суми боргу, процентів за користування кредитом, судових витрат, пов'язаних із стягненням боргу.

Яке рішення має прийняти господарський суд?

13. Любімов звернувся до свого приятеля Іванчука з проханням позичити йому 10 000 грн. строком на два місяці. Іванчук погодився на пропозицію, але за умови передачі йому під заставу цінного майна. 12.02.2006 р. Іванчук передав Любімову під розписку 10 000 грн. у позику зі строком повернення до 12.04.2006 р., а Любімов, у свою чергу, передав Іванчуку в забезпечення виконання зобов'язання за договором позики комп'ютер вартістю 2 500 грн і комплект ювелірних прикрас (каблучку та сережки) вартістю 8 000 грн. У зазначений термін Любімов не зміг розрахуватися з Іванчуком. А коли 23.08.2006 р. Любімов запропонував позичені гроші, Іванчук відмовився їх прийняти, вказавши, що оскільки Любімов не повернув гроші у строк, він став власником переданих речей і вже встиг реалізувати їх спільному знайомому Логвінову.

Любімов вирішив звернутися до юриста і з'ясувати, чи не порушено його права?

Яке роз'яснення має дати юрист?

14. Бідний 10.01.2006 р. уклав з Карпенком договір позики, згідно з яким передав останньому 30 000 грн. строком на 6 місяців. Договір позики було забезпечено іпотечним договором, відповідно до якого іпотекодавцем виступив майновий поручитель Довірченко, а предметом іпотеки – квартира останнього. Іпотечний договір передбачав видачу заставної.

10.03.2006 р. сторони внесли зміни до договору позики стосовно строку повернення боргу. Термін виконання договору було перенесено на 10.09.2006р.

10.08.2006 р. до Довірченка звернувся Щербаков з вимогою сплатити йому 30 000 грн. На це той заявив, що він не знає цього чоловіка, і відмовився задовольнити його вимогу. Тоді Щербаков звернувся до суду з вимогою звернути стягнення на квартиру Довірченка і таким чином задовольнити його (Щербакова) вимоги. На підтвердження свого права Щербаков подав заставну.

У судовому засіданні з'ясувалося, що заставну, видану 10.02.2006 р. на ім'я Довірченка, було передано декілька разів за передавальним написом, і останнім її власником став Щербаков.

Довірченко звернувся за допомогою до адвоката з запитаннями: 1. Які його права та обов'язки як майнового поручителя? 2. Яка юридична природа заставної, порядок та правові наслідки її видачі? 3. Яким чином має здійснюватися передача заставної? 4. Чи впливає зміна основного договору на долю заставної? 5. Як співвідносяться іпотечний договір і заставна?

Дайте відповідь.

ТЕМА 2.ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКО-ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Питання для обговорення

1. Торговельна діяльність як різновид господарської діяльності.
2. Види торговельної діяльності.
3. Поняття “товар” та особливості правового режиму обігу окремих його видів.
4. Організаційні форми торговельної діяльності.
5. Ліцензування торговельної діяльності.
6. Порядок заняття торговельною діяльністю та правила торговельного обслуговування населення.
7. Договір поставки.
8. Договір енергопостачання.
9. Договір купівлі-продажу.
10. Договір міни.
11. Договір контракції сільськогосподарської продукції.

Ситуаційні завдання

15. Петренко домовився з Іванчуком про купівлю в нього телевізора. Петренко передав Іванчуку аванс і заявив, що наступного дня сам прийде за телевізором. Однак протягом тижня Петренко так і не приїхав за телевізором. Іванчук зателефонував йому і запропонував, що телевізор доставить знайомий Іванчука Романов, якому Петренко і передасть решту покупної ціни. Петренко погодився.

Під час перевезення телевізора автомобіль Романова потрапив у аварію, і телевізор було розбито. Дізнавшись про це, Петренко став вимагати повернення авансу, але Іванчук відмовив, заявивши, що аварія, як було встановлено, відбулася з вини Романова, а Петренко сам дав згоду на перевезення телевізора. Крім того, Іванчук став вимагати від Петренка повної сплати купівельної ціни, запропонувавши Петренку пред'явити до Романова позов про відшкодування збитків за розбитий телевізор.

Як має бути вирішена справа? Чи змінилось би рішення, якби не Іванчук, а Петренко за згодою Іванчука прислав за телевізором свого знайомого і телевізор був би розбитий за схожих обставин?

16. Зимою Котов купив у Чашкіна дачу. Коли у травні він привіз на дачу свою родину, то виявилось, що у двох кімнатах уже поселився Сидоров з сім'єю. Сидоров повідомив, що літом минулого року він уклав з Чашкіним договір оренди двох кімнат у дачному будинку строком на 5 років і заплатив наперед усю орендну плату, хоча письмового договору з Котовим не має.

Котов звернувся з претензіями до Чашкіна, але останній заявив, що Котов знав про те, що Чашкін систематично здавав дачу в оренду, і не задавав йому питань щодо наявності орендарів. Крім того, як він зрозумів, Котова цікавило оформлення правоустановчих документів, а користуватися дачею він не збирався, оскільки постійно проживав з сім'єю за кордоном. Саме тому в їхньому договорі була відсутня вказівка на термін передачі дачі. Крім того, Чашкін повідомив, що Котова викликають до суду, бо за рішенням суду про поділ майна між Чашкіним і його колишньою дружиною, яке набрало сили до реєстрації договору купівлі-продажу дачі, вона була передана дружині Чашкіна. Котов звернувся за допомогою до адвоката.

Вирішіть спір.

17. Ребров 20 вересня купив в універмазі костюм і черевики. У присутності продавця він приміряв куплені речі й уважно їх оглядав. Повернувшись додому, Ребров знову оглянув костюм і вирішив, що колір і фасон йому не підходять. З цієї причини костюм він не вдягав і через кілька днів звернувся до магазину, вимагаючи прийняти костюм і повернути йому гроші.

Через місяць після придбання черевиків виявилось, що вони мають значні недоліки: неякісно пошиті й різні за кольором.

Універмаг відмовився замінити куплені речі на більш якісні або повернути за них гроші, посилаючись на те, що під час придбання покупець мав можливість добре оглянути товар і, крім того, черевики Ребров вже носив. На думку адміністрації, дефекти товару були явні, і покупець не має права вимагати їх заміни, повернути ж гроші неможливо, бо їх вже інкасовано.

Як слід вирішити спір?

18. Антіпов придбав в універмазі піаніно із розстроченням платежу на 2 роки. Через півроку після оформлення договору Антіпов звільнився з роботи і виїхав на постійне місце проживання в Росію. Універмаг звернувся до батька боржника з проханням внести за сина несплачену суму грошей або повернути придбане ним піаніно. Батько відмовився задовольнити ці вимоги. Універмаг звернувся з позовом до суду.

Як має бути вирішена справа? Як була б вирішена справа, коли б Антіпов подарував піаніно батькові?

19. Тимошук продав Зубову телевізор за 700 грн. Покупець заплатив лише 200 грн, а решту обіцяв сплатити через 3 дні. До остаточного розрахунку телевізор залишався у продавця.

Зубов не приходив за телевізором і не приносив грошей протягом двох тижнів. Тоді Тимошук продав телевізор Тимченку. Після цього з'явився Зубов і пояснив, що хворів і вчасно прийти не зміг.

Тимошук не відмовлявся повернути Зубову сплачені останнім 200 грн. Однак Зубов вважав, що 200 грн було залишено ним як завдаток, і тому вимагав, щоб Тимошук повернув йому подвійну суму завдатку, тобто 400 грн, і крім того, реально виконав укладений між ними договір купівлі-продажу. Оскільки Тимошук відмовився задовольнити вимоги, Зубов звернувся в суд з позовом до Тимошука з вимогою повернути йому 400 грн і до Тимченко – з вимогою повернути йому телевізор.

Чи обґрунтовані вимоги Зубова? Як слід вирішити спір?

20. Швець придбала на ринку у приватного підприємця вечірню сукню і показала її подрузі. Остання повідомила, що в сусідньому магазині така ж сукня коштує значно дешевше. Швець пішла на ринок, знайшла підприємця і стала вимагати повернути їй частину купівельної ціни або прийняти сукню, а їй повернути гроші. Підприємець відмовився, а Швець звернулася зі скаргою в юридичний відділ адміністрації ринку.

Які роз'яснення вона має одержати? Як слід було б вирішити справу, якщо б Швець вдома виявила погано оброблені шви, а продавець відмовився прийняти сукню, пояснивши це тим, що небездоганна якість обробки швів є звичайним явищем для одягу турецького виробництва?

21. АТ “Залізобетон” (далі – АТ) 03.02.2006 р. уклало договір з ТОВ “Будстрой” (далі – ТОВ) на поставку щомісячно до 03.02.2007 р. бетонних конструкцій для будівництва двох дев'ятиповерхових будинків.

Згідно з вимогами стандартів, як було обумовлено в договорі, конструкції мають бути виготовлені з цементу міцністю 500 одиниць із застосуванням металевої арматури діаметром 8 мм. У зв'язку з тим, що АТ одержав від АТ “Цемент” цемент міцністю 300 одиниць, а арматуру діаметром 5 мм, воно виготовило конструкції із застосуванням цих компонентів і протягом двох місяців поставляло свою продукцію ТОВ. Останнє неодноразово повідомляло про те, що конструкції не відповідають вимогам якості, але АТ продовжувало поставку саме такої продукції.

У травні 2006 р. ТОВ у письмовій формі повідомило постачальника про те, що договір поставки від 03.02.2006 р. воно вважає розірваним і вимагає відшкодування збитків у зв'язку з поставкою недоброякісної продукції на суму 300 000 грн. Постачальник отримав це повідомлення 17.05.2006 р., але згоди на розірвання договору не дав і надіслав ТОВ претензію з зустрічними вимогами про виплату йому пені в розмірі 1 000 грн за несвоєчасну оплату поставленої продукції і шкоду, заподіяну у зв'язку з відмовою прийняти поставлену продукцію на суму 300 000 грн.

Які підстави та порядок розірвання договору поставки?

22. Відповідно до укладеного договору ТОВ “Люкс” (далі – ТОВ) було зобов'язано поставити 17 квітня редакції газети “Ранок” (далі – редакція) 20 комп'ютерів, за які редакція здійснила попередню оплату за ціною 1 000 грн за кожний комп'ютер. У договорі сторони передбачили, що за недопоставку комп'ютерів ТОВ сплачує редакції неустойку в розмірі 2% від вартості непоставлених товарів.

14 серпня редакція звернулася в господарський суд з позовом до ТОВ про стягнення з останнього усієї перерахованої суми, неустойки за непоставку товарів та процентів за користування чужими грошовими коштами за період з 18 квітня по 14 серпня.

21 серпня комп'ютери були поставлені та прийняті редакцією. При розгляді спору в господарському суді ТОВ не визнало позовні вимоги редакції, посилаючись на те, що свої зобов'язання воно виконало.

Чи є підстави для задоволення позовних вимог редакції газети “Ранок”?

23. Згідно з договором, укладеним між АТ “Аркада” (далі – АТ) і підприємцем Буділовим, товариство зобов’язалося передати останньому вантажний автомобіль “Ман” в обмін на 3-кімнатну квартиру, що належала Буділову. Однак замість німецької вантажівки Буділову було запропоновано автомобіль “КрАЗ”. Враховуючи те, що ціна автомобіля “КрАЗ” значно нижча від ціни квартири, Буділов погодився прийняти його за умовою, що АТ здійснить доплату в розмірі 2 000 грн. Відповідну домовленість було оформлено додатковою угодою до основного договору.

Через деякий час АТ відмовилося від сплати 2 000 грн і стало вимагати від Буділова повернення “КрАЗу”, посиляючись на те, що договір поставки, який було укладено між сторонами, не передбачав такої істотної умови, як строк виконання, і тому, не може вважатися укладеним.

Буділов же вважає, що сторони уклали як основний договір міни, і строк не є істотною умовою цього договору. Сама ж по собі умова про доплату не перетворює договір міни на договір купівлі-продажу або поставки. Спір було передано до господарського суду.

Вирішіть справу.

ТЕМА 3. АГЕНТСЬКІ ДОГОВОРИ.

Питання для обговорення

1. Поняття та умови договору комісії.
2. Сторони за договором, їх права та обов’язки.
3. Виконання договору.
4. Субкомісія.
5. Поняття, предмет та форма договору управління майном.
6. Істотні умови договору. Строк договору.
7. Сторони в договорі, їх права і обов’язки.
8. Відповідальність управителя.
9. Припинення договору.
10. Договір комерційного посередництва.

ТЕМА 4. ДОГОВОРИ, ЩО МАЮТЬ НА МЕТІ ПЕРЕДАЧУ МАЙНА У КОРИСТУВАННЯ

Питання для обговорення

1. Поняття, предмет та строк договору найму.
2. Сторони в договорі найму, їх права та обов’язки.
3. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм.
4. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму.
5. Окремі види договору найму (оренди).
6. Договір прокату.
7. Договір найму (оренди) земельної ділянки.
8. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди.
9. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Ситуаційні завдання

24. Товариство з обмеженою відповідальністю “Регата” (м. Конотоп Сумської обл.) заборгувало приватному акціонерному товариству “Імпекс” (м. Львів) за отримані за двома договорами поставки ділову деревину та пиломатеріали 368 400 грн. Трьома рішеннями господарського суду вказаний борг було стягнуто з боржника у повній сумі. Крім того, рішеннями суду у всіх трьох випадках з боржника стягнуто пеню на загальну суму 36 460 грн. За всіма трьома рішеннями суду було відкрито виконавче провадження щодо примусового стягнення боргу, але протягом більш ніж трьох місяців по кожному рішенню державна виконавча служба не змогла здійснити навіть частково примусове стягнення зазначеного боргу. Кредитор вирішив звернутись до господарського суду із заявою про порушення стосовно боржника справи про банкрутство.

1. До якого господарського суду кредитору слід подавати зазначену заяву?
2. У якому розмірі повинен бути сплачений кредитором судовий збір за подання заяви?
3. Складіть проект заяви про порушення справи про банкрутство стосовно ТОВ “Регата” із зазначенням необхідних додатків до неї.

25. За рішенням загальних зборів товариства з обмеженою відповідальністю “Промінь” розпочалась ліквідація товариства. Після проведення інвентаризації основних та обігових засобів, грошових коштів, інших активів і встановлення обсягу заборгованості товариства перед 12-ма кредиторами, у тому числі по сплаті податків, ліквідаційна комісія встановила неможливість товариства задовольнити вимоги кредиторів у повному обсязі. Зокрема, продажна вартість усіх активів за результатами оцінки становить 1 344 256 грн., а загальна сума кредиторської заборгованості – 1 676 423 гривні.

1. Яке рішення мають право чи зобов’язані прийняти ліквідаційна комісія або інший орган управління товариства після встановлення зазначеного факту?
2. Складіть проект заяви боржника про порушення стосовно нього справи про банкрутство із зазначенням необхідних додатків до неї.

26. АТ “Снаківське річкове пароплавство” (далі – АТ) уклало договір оренди з АТ “МММ”, згідно з яким останнє зобов’язалося наступного дня після укладення договору передати АТ в користування на строк 6 місяців за плату в розмірі 20 000 грн на місяць кондиціонер промисловий потужністю не менш 2000 м³ повітря на годину виробництва Японії, що був у користуванні не більш одного року. За несвочасне передання предмета оренди договором була встановлена неустойка в розмірі 10 000 грн. Кондиціонер АТ “МММ” не передало, і АТ звернулося до суду з вимогою до АТ “МММ” про передачу кондиціонера, відшкодування збитків за прострочення та стягнення обумовленої договором неустойки.

Складіть проект рішення суду.

27. Семиноженко передав Матвійчуку в найом телевізор вартістю 4 800 грн строком на один рік. Сторони домовилися, що плата за весь строк користування телевізором складатиме ¼ від його вартості. Матвійчук прийняв телевізор від Семиноженка на квартирі останнього та за браком часу не встиг його оглянути. Наступного дня Матвійчук відбув у відрядження за кордон строком на 4 місяці. Повернувшись, він з’ясував, що зображення телевізора має неприємний зелений відтінок. Матвійчук звернувся до ремонтної майстерні, і через тиждень телевізор було відремонтовано. З’ясувати, коли виникла поломка, під час ремонту не вдалося. Ремонт коштував Матвійчуку 100 грн.

Через п'ять місяців після укладення договору Матвійчук отримав листа від Семиноженка, в якому той сповіщав Матвійчука про свою відмову від договору найму у зв'язку з неоплатою останнім користування річчю. Наймодавець вимагав повернення телевізора та сплати 500 грн за користування ним. Матвійчук же вважає, що, по-перше, чотири місяці він не мав можливості користуватися річчю у зв'язку з відрядженням за наказом керівництва; по-друге, один тиждень телевізор погано показував, через що Матвійчук не міг ним користуватися повною мірою; по-третє, договором не встановлено період оплати за користування річчю. Отже, оплата може бути здійснена тільки після закінчення строку договору за винятком часу, коли наймач не мав можливості користуватися річчю (чотири місяці та один тиждень). Крім того, він вимагав від Семиноженка відшкодування оплаченої вартості ремонту в сумі 100 грн.

Проаналізуйте доводи сторін і вирішіть спір.

28. Борисенко та його сусід Янчук уклали договір, за яким Янчук передав Борисенку строком на 4 роки в найом стару швацьку машинку німецького виробництва в робочому стані за умови сплати 13 грн щомісячно. Зазначену машинку Борисенко поновив, встановивши декілька нових додаткових приладів, і згодом почав використовувати для надання послуг населенню. Через деякий час Янчук безслідно зник, а через чотири роки його було оголошено померлим. Шевчук, як єдиний спад-коємець Янчука, продав швацьку машинку Таренку. Останній звернувся до Борисенка з вимогою передання йому швацької машинки та виплати всіх доходів, які той отримав від користування машинкою з дня її придбання Таренком. Борисенко задовільнити вимогу відмовився. Згодом до Борисенка звернувся ще й Тінків з вимогою передання йому швацької машинки, надавши письмовий договір позики, за яким Янчук мав сплатити йому 97 грн, та договір застави швацької машинки, яким було забезпечено виконання грошового зобов'язання за договором позики. Справи були передані на розгляд до суду. Борисенко, у свою чергу, подав позов до Шевчука як право-наступника наймодавця Янчука про визнання його (Борисенка) співвласником машинки, оскільки поновлення останньої зробило її фактично новою.

Вирішіть справу.

29. Потапенко взяв на прокат піаніно строком на один рік, уклавши відповідний договір з пунктом прокату. У зв'язку з від'їздом у тримісячне відрядження Потапенко передав піаніно в тимчасове користування своєму сусідові Шведу з умовою, що той буде користуватися піаніно протягом перебування Потапенка у відрядженні та сплатить останньому за користування суму, що дорівнює сумі плати за прокат, яку має сплатити Потапенко за той же строк. Швед поставив піаніно біля батареї центрального опалення, і незабаром в інструменті виникли дві тріщини. Після закінчення строку договору Потапенко повернув піаніно прокатному пункту, але інструмент не прийняли і запропонували Потапенку відремонтувати його. Потапенко відмовився виконати цю вимогу, оскільки у псуванні піаніно винен Швед, а не він.

Вирішіть справу.

30. Ярославський 10.01.2006 р. передав Ахметову в найом строком на 2 роки гараж в м. Харкові за умови сплати 1 000 грн щомісячно. Договором було передбачено, що гараж передається Ахметову для зберігання автомобіля. 15 квітня Ярославському стало відомо, що 1 квітня Ахметов уклав з Дінчуком договір, за яким зобов'язався до 1 липня надати Дінчуку той же гараж у користування строком на 1 рік для обладнання автомайстерні. Договір було посвідчено нотаріусом. Крім того, Ахметов не вносив взагалі плати за користування гаражем. 20 квітня Ярославський звернувся до суду з позовом про розірвання договору найму. Під час розгляду справи, 15 червня, Ахметов повністю погасив борг за користування гаражем.

Яке рішення має винести суд? Яким буде рішення суду, якщо з'ясується, що договір найму не був зареєстрований?

31 Державне підприємство “Хлібкомбінат № 8” (далі – державне підприємство) уклало з ТОВ “Будмонтаж” (далі – ТОВ) договір оренди окремо розташованої споруди загальною площею 100 м² на 10 років. У договорі сторони передбачили такі умови: 1) строк оренди, 2) розмір орендної плати, 3) цільове призначення споруди, 4) пеню за прострочення оплати орендних платежів, 5) обов’язок орендаря провести капітальний ремонт споруди не пізніше одного року після укладення договору, 6) набуття права власності ТОВ на споруду після спливу строку договору за умови належної сплати орендних платежів.

Оскільки орендар вчасно не розпочав капітальний ремонт і мав заборгованість по орендній платі за 2 місяці, державне підприємство звернулося до суду з позовом про розірвання договору. ТОВ позов не визнало.

Яке рішення має винести суд?

32. ТОВ “Мавка” (далі – ТОВ) уклало за участю банку АКІБ “Укргамчатбанк” (далі – банк) і машинобудівельного заводу договір лізингу, за яким отримало устаткування для лісопилки строком на 4 роки. Лісопилку було поставлено і змонтовано представниками заводу. Однак у процесі експлуатації неодноразово виявлялися виробничі дефекти лісопилки, що зробило її подальше використання вкрай не вигідним. ТОВ звернулося до заводу з вимогою замінити устаткування, однак завод відмовив, пояснивши, що в даний час устаткування для лісопилок він не виробляє і задовольнити вимоги не має можливості. Тоді ТОВ звернулося до банку з проханням розірвати договір лізингу. Банк, у свою чергу, також відмовив ТОВ, вважаючи, що відповідальність за вибір постачальника і всі пов’язані з цим ризики повинен нести лізингоодержувач. При цьому банк заявив, що згоден розірвати договір, якщо йому будуть відшкодовані: повна вартість устаткування для лісопилки і недержані доходи у вигляді платежів за користування лісопилкою. ТОВ така пропозиція не задовольнила, і воно звернулося в суд з позовом про розірвання договору лізингу.

Вирішіть справу.

ТЕМА 5. ДОГОВОРИ, ЩО СПРЯМОВАНІ НА ВИКОНАННЯ РОБІТ ТА НАДАННЯ ПОСЛУГ

Питання для обговорення

1. Поняття та види договору підряду.
2. Сторони за договором, їх права та обов’язки.
3. Строки в договорі.
4. Види договору підряду.
5. Загальні положення про перевезення.
6. Договір перевезення вантажу.
7. Сторони в договорі, їх права та обов’язки.
8. Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту.
9. Відповідальність сторін за порушення умов договору.
10. Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов’язки.

11. Відповідальність зберігача за договором зберігання.
12. Договір складського зберігання.
13. Спеціальні види зберігання.
14. Договір охорони.

. Ситуаційні завдання

33. АТ “Аптека “Здоров’я” (далі – АТ) запросила для оформлення свого торгового залу художника-дизайнера Савченка. Перед художником було поставлено завдання – оформити вітрини аптеки та її торгового залу для покращення естетичного вигляду. Оформлення мало здійснюватися з матеріалів та за ескізами Савченка. Строк виконання замовлення становив один місяць.

Керівник АТ звернувся до юрисконсульта з проханням підготувати відповідний проект договору.

Дайте правову кваліфікацію відносин між художником-дизайнером Савченком і АТ.

34. Карпенко домовився зі своїм знайомим – майстром телеательє про налагодження в його телевізорі блока ДМВ та антени до нього за винагороду.

Усі необхідні матеріали були надані Карпенком. Після того, як усі роботи були виконано, майстер за проханням Карпенка почав перевіряти телевізор. Телевізор працював добре, однак при вмиканні відеомагнітофону було виявлено, що екран має тільки чорно-біле зображення. Майстер сказав, що в телевізорі необхідно встановити блок PAL, тоді зображення буде кольоровим. Карпенко повідомив, що він має такий блок і майстер може його встановити, а також підключити систему дистанційного управління.

Після виконання робіт майстер знову ввімкнув телевізор і він згорів. Як було з’ясовано, блок дистанційного управління виявився непридатним до використання, і внаслідок цього при вмиканні сталося коротке замикання. Майстер встановив блок без відповідної перевірки.

Карпенко відмовився сплатити майстру обумовлену винагороду та вимагав від нього безкоштовного ремонту телевізора.

В свою чергу майстер вимагав сплатити йому обумовлену винагороду та заперечував проти ремонту, вважаючи винним у пошкодженні телевізора Карпенка, який дав непридатний до використання блок.

Як має бути вирішена справа? Чи зміниться рішення, якщо буде встановлено, що несправний блок майстер отримав запечатаним з пломбами заводу - виробника?

35. Маковецький домовився зі своїм сусідом – радіотехніком Івановим, що той у вільний від роботи час збере для нього магнітофон. Придбання необхідних матеріалів Іванов взяв на себе. Було вирішено, що Маковецький сплатить Іванову 500 грн. Розпочавши роботу, Іванов не зміг самостійно розробити нову схему магнітофону, у зв’язку з чим домовився з інженером Беседіним про розробку такої схеми за 150 грн, передавши йому завдаток у сумі 50 грн. Крім того, деякі деталі Іванов не зміг придбати і виготовив їх сам. Іванов заявив Маковецькому, що останній повинен тепер сплатити не 500, а 800 грн. Маковецький ж відповів, що уклавши договір, Іванов взявся виконувати роботу на свій ризик, тому додаткові витрати мають бути віднесені на його рахунок. Іванов же стверджував, що обумовлена ними сума при укладанні договору була лише приблизною і, якщо Маковецький не може сплатити її, договір має бути розірвано, а Маковецький повинен йому відшкодувати понесені витрати в сумі 250 грн (50 грн – завдаток і 200 грн – за деталі).

Як слід вирішити справу?

36. Іноземна фірма “Пніна” підписала з ТОВ “Консоль” договір, відповідно до якого товариство зобов’язувалося кожного кварталу надавати фірмі інформацію щодо маркетингового дослідження ринку молочної продукції м. Харкова. Інформація повинна була надаватися на електронному носії – електронною поштою. Як тільки почали надходити гроші на рахунок товариства, у податкової інспекції виникло питання про правову природу укладеного договору. Податкова інспекція вважала, що в даному разі товариство одержує винагороду за послуги, а товариство стверджувало, що воно з фірмою уклало договір підряду.

Податкова інспекція звернулася за консультацією до юриста.

Яке роз’яснення має бути надано?

37. Слюсаренко уклав договір з Ремстройтрестом на ремонт його квартири. Вартість робіт та матеріалів, що купувалися трестом, склала 20 000 грн. Згідно з умовами договору, ремонт слід було розпочати 10.05.2006 р., а закінчити 20.05.2006 р. При укладанні договору Слюсаренко сплатив 5 000 грн. 9 травня Слюсаренка повідомили, що роботи не можуть бути розпочаті в строк, оскільки робочі ще працюють на іншому об’єкті, ремонт якого не був своєчасно закінчений через недопоставку деяких матеріалів. У зв’язку з цим Слюсаренка прохали перенести строк початку ремонту квартири. Від такої пропозиції він відмовився і заявив, що взяв за свій рахунок відпустку на цей час і чекає на робочих. Роботи у Слюсаренка було розпочато лише 15 травня і закінчено 29 травня. Після закінчення ремонту Слюсаренко заплатив ще 5 000 грн, а інші платити відмовився, оскільки вважає їх компенсацією збитків, понесених через порушення трестом вимог договору.

Трест звернувся з позовом до суду про стягнення з Слюсаренка 10 000 грн.

Яке рішення має винести суд?

38. ТОВ “Будівельно-ремонтне управління № 37”, діючи як генеральний підрядчик за договором на будівництво складського приміщення з плодоовочевою фабрикою, доручило АТ “Майстер” виконати комплекс сантехнічних і монтажних робіт, уклавши з ним договір субпідряду.

Під час прийняття результатів робіт за договором субпідряду представники будівельно-ремонтного управління виявили декілька порушень умов договору з боку АТ “Майстер”. Так, складське устаткування, монтаж якого здійснювався за цим договором, працювало лише частково; відстань між стелажми була меншою, ніж передбачено проектно-кошторисною документацією, яку передала плодоовочева фабрика; при встановленні сантехнічного обладнання використано інші матеріали, ніж було обумовлено договором. Залучений до приймання робіт представник державної санітарно-епідеміологічної служби заявив, що приміщення не може бути використане як склад плодоовочевої продукції, однак це не виключає його використання для інших виробничих потреб. Представник будівельно-ремонтного управління акт прийняття робіт за договором субпідряду підписати відмовився. До АТ “Майстер” було надіслано листа, в якому замовник (будівельно-ремонтне управління) вимагав усунути виявлені недоліки за рахунок субпідрядника до 15.01.2006 р., оскільки строк виконання робіт за договором з плодоовочевою фабрикою закінчувався 01.03.2006 р. Однак у вказані строки субпідрядник вимог замовника не виконав.

Враховуючи, що підрядник не виконав умови договору, плодоовочева фабрика звернулася до суду з позовом до будівельно-ремонтного управління з вимогою про відшкодування збитків та сплату неустойки в сумі 158 900 грн. Відповідач позову не визнав, посилаючись на відсутність своєї вини у порушенні договору внаслідок невиконання умов договору субпідрядною організацією. Залучений до участі у справі субпідрядник подав акт приймання робіт за договором із будівельно-ремонтним управлінням. В акті зазначалося, що робота виконана і приймається без застережень. Акт було підписано представником АТ “Майстер” із зазначенням, що представник замовника

(будівельно-ремонтного управління) від підписання відмовився.

Яке рішення має прийняти суд?

39. В АТ “Зірка” виникли труднощі з фінансуванням будівництва житлового будинку, яке здійснювалося спільно з науково-дослідним інститутом. Правління АТ “Зірка” прийняло рішення про залучення для завершення будівництва громадян, які виявили бажання придбати квартири в домі, що будується.

Для оформлення правовідносин з цими громадянами був розроблений договір про спільне інвестування, згідно з яким АТ брало на себе функції замовника, гарантувало здачу будинку в експлуатацію не пізніше II кварталу та оформлення документів про право власності на певні квартири конкретним громадянам. Громадяни зобов’язані були внести в повному обсязі у встановлений строк обумовлену договором суму.

Будинок було прийнято в експлуатацію лише в кінці III кварталу, а документи про право власності учасники інвестування отримали через 6 місяців після закінчення будівництва.

Група громадян звернулася з цього приводу до адвоката за консультацією.

Яке роз’яснення слід дати?

40. Донецька залізниця звернулася до місцевого господарського суду з позовом до ВАТ “Вантажтранс” (далі – ВАТ) про стягнення плати за користування вагонами, оскільки протягом місяця залізниця на під’їзні колії, власником яких є ВАТ, подавала вагони під завантаження і розвантаження. У судовому засіданні було встановлено, що фактично ВАТ у вказаний період будь-яких вантажів не отримувало і не відвантажувало, а вагони використовувалися його контрагентами.

Місцевий господарський суд позов задовольнив, мотивуючи тим, що ВАТ як власник під’їзних колій повинно вносити плату за користування вагонами.

Апеляційний господарський суд рішення скасував і постановив у позові відмови, мотивуючи тим, що власник під’їзних колій має сплачувати залізниці плату за користування вагонами для власних потреб, тобто тоді, коли він є вантажовласником. Постанову було оскаржено в касаційному порядку.

Яке рішення повинна винести касаційна інстанція? Чи змінилося б рішення суду, якби між залізницею, власником під’їзних колій і контрагентом (безпосереднім користувачем вагонів) було укладено договір, згідно з яким обов’язок щодо внесення плати за користування вагонами покладался б безпосередньо на контрагента?

41. На адресу трикотажної фабрики залізницею надійшло дві партії товарів. У першій партії, що прибула на станцію призначення на 10 днів пізніше передбаченого триденного строку доставки, вантаж виявився пошкодженим. У другій партії товару була виявлена недостача. На підставі комерційних актів, складених при одержанні вантажу, фабрика звернулася до суду і зажадала від залізниці відшкодування збитків і сплати штрафу за прострочення доставки вантажу в сумі 10 178 грн. У судовому засіданні було встановлено, що за перевезення кожної партії вантажу сплачено провізну плату в розмірі 516 грн.

У господарському суді представник залізниці пояснив, що така ситуація виникла у зв’язку з аварією потягу, який перевозив вантаж, тому залізниця має бути звільнена від відповідальності. Крім того, на його думку, слід врахувати, що позивач не подав претензії до залізниці про стягнення завданих збитків.

Чи є підстави для задоволення вимог фабрики? Розгляньте доводи сторін.

42. На адресу АТ “Древінвест” (далі – АТ) було відправлено залізницею ліс-кругляк. Вантаж на станцію призначення не прибув. Вважаючи вантаж загубленим, АТ на підставі п. 117 Статуту залізниць України пред’явило претензію до залізниці про відшкодування 58 000 грн – вартість вантажу. Залізниця відхилила

претензію, посилаючись на п. 135 Статуту, і вказала, що вантаж видано ТОВ “Піраміда”, до якого і слід пред’явити претензію про відшкодування вартості вантажу.

АТ подало до суду позов. Доказів про переадресування вантажу сторони в суд не надали. Рішенням суду залізницю було звільнено від відповідальності, а вартість загубленого вантажу стягнуто з ТОВ “Піраміда”.

Чи є підстави для оскарження рішення суду?

43. Адвокат, прямуючи за дорученням клієнта на засідання суду до м. Сімферополя, звернувся до каси залізничного вокзалу за квитком. Касир у продажу квитка відмовила, повідомивши, що на жоден з найближчих потягів у кримському напрямку квитків немає. Тоді адвокат придбав білет на літак, але рейс було затримано у зв’язку з несприятливими метеорологічними умовами. Адвокат з запізненням прибув до м. Сімферополю і тому не зміг бути присутнім на судовому засіданні. Відповідно до умов договору з клієнтом він втратив право на винагороду в розмірі 1 000 грн.

Адвокат подав судовий позов до авіакомпанії та залізниці з вимогою відшкодувати завдані збитки в розмірі неотриманої винагороди (1 000 грн), різниці між вартістю залізничного та авіаквитка (200 грн), а також моральної шкоди в розмірі 2 000 грн. Свої вимоги до авіакомпанії він обґрунтував неналежним (несвоєчасним) виконанням нею зобов’язань, а до залізниці – неправомірною відмовою в продажу квитка. У судове засідання було надано довідку про те, що в одному з потягів, квиток на який мав намір придбати адвокат, були вільні місця.

Чи є підстави для задоволення вимог адвоката?

44. Громадянка Петренко придбала квиток у плацкартний вагон потягу Харків – Ужгород. У вагоні вона з’ясувала, що її місце зайнято іншим пасажиром, який мав квиток на це ж місце. Петренко попросила провідника звільнити її місце або надати інше. У зв’язку з відсутністю вільних місць у цьому вагоні пасажирці було запропоновано зайняти місце в загальному вагоні або доплатити різницю вартості квитка і перейти до купейного вагону. Петренко зайняла місце у купейному вагоні, а доплатити різницю у вартості квитків відмовилася, пославшись на те, що у видачі двох квитків на одне і те ж місце винна залізниця.

Вирішіть спір.

45. На замовлення АТ “Харківскло” (далі – АТ) автотранспортною організацією ТОВ “Трансавто” (далі – ТОВ) було подано автомобіль під завантаження для перевезення кришталевих виробів. Завантаження здійснювалося робітниками АТ. Після завантаження водій розписався у товарно-транспортній накладній та дорожньому листі і вирушив у рейс. Після прибуття до пункту призначення виявлено пошкодження значної частини вантажу, про що було складено відповідний акт.

Вантажоодержувач після відмови ТОВ задовольнити претензії щодо відшкодування збитків у розмірі вартості пошкодженого вантажу звернувся до суду. У відгуку на позов ТОВ вказувало, що відповідно до Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом, перевізник перевіряє складування і кріплення вантажу лише з точки зору безпеки руху і збереження рухомого складу, а не самого вантажу і не відповідає за неналежне кріплення вантажу в кузові автомобіля, що призвело в даному випадку до пошкодження вантажу.

Зробіть аргументований висновок по справі.

46. Рудовоз “Академік Паладій”, що йшов із м. Керчі до м. Одеси з агломератом, неподалік від м. Одеси дістав пробойну. Щоб уникнути загибелі судна, капітан прийняв рішення посадити його на міліну. Проте при виконанні цього маневру рудовоз одержав ще одну пробойну і затонув.

Одержувач вантажу – Одеський завод ім. Січневого повстання вимагав сплатити вартість затонулого вантажу.

Пароплавство заперечувало проти вимог заводу на таких підставах: рішення капітана було зумовлено наміром зберегти судно і вантаж; за таких умов кожен з учасників перевезення несе відповідальність за наслідки, спричинені обставинами, яких не міг передбачити капітан судна.

Дайте правову оцінку доводів сторін.

ТЕМА 6. ІНВЕСТИЦІЙНІ ДОГОВОРИ

Питання для обговорення

- 1.Інноваційна діяльність.
- 2.Капітальні вкладення в основні фонди.
- 3.Корпоративна форма.
- 4.Лізинг.
- 5.Придбання незабороненого законами України рухомого та нерухомого майна.
- 6.Створення підприємств, що повністю належать інвестору, чи придбання останнім у власність діючого підприємства повністю.
- 7.Придбання майнових прав.

ТЕМА 7. ДОГОВОРИ ПРО СПІЛЬНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Питання для обговорення

- 1.Загальна характеристика та підстави виникнення зобов'язань, що виникають із спільної діяльності, та їх види.
2. Поняття договору про спільну діяльність та його види.
3. Форми та умови договору про спільну діяльність.

Ситуаційні завдання

47. Акціонер АТ “Троянда” Іванов передав за договором управління майном 10.02.2004 р. строком на 6 місяців ТОВ “Надія” акції, що йому належали в АТ “Троянда”. ТОВ “Надія” зобов’язалося управляти акціями, а також 1-го числа кожного місяця інформувати телефоном Іванова про стан справ. У травні Іванов відбув у туристичну подорож на 5 місяців.

15.08.2004 р. директору ТОВ “Надія” стало відомо, що акції АТ “Троянда” знецінюються, і він прийняв рішення передати акції брокеру Петрову для реалізації їх на біржі. Наступного ж дня акції було продано за 90% їх номінальної вартості.

Повернувшись, Іванов не схвалив дій управителя, не визнав Петрова заступником управителя і звернувся до суду з вимогою про відшкодування завданих йому збитків.

У судовому засіданні директор ТОВ “Надія” зауважив, що оскільки Іванов не міг повернутися додому для видачі дозволу на реалізацію акцій, а ТОВ “Надія” не могло самостійно реалізувати акції, не мало на це відповідної ліцензії, воно було вимушене звернутися за допомогою до брокера. Враховуючи це, Іванов повинен прийняти належне виконання зобов’язання за договором і виплатити винагороду брокерові Петрову, а також сплатити ТОВ “Надія” суму, передбачену договором управління майном.

Вирішіть спір.

48. Бudyко уклав із підприємцем Спритним договір управління житловим будинком строком на 5 років,

встановивши плату останньому в розмірі 30 % доходу від експлуатації будинку щомісячно.

Спритний здав будинок в оренду під магазин. Згодом, отримавши кредит у банку під іпотеку будинку, він надбудував у житловому будинку два поверхи на 4 квартири, які став здавати за договором найму (оренди) житла туристам за певну плату, і цими грошима розраховувався з банком за отриманий кредит. Будько, не задоволений таким станом справ, звернувся з позовом до суду про розірвання договору і стягнення з управителя неотриманих доходів відповідно до умов договору.

Як слід вирішити справу?

49. Коваленко отримав у спадщину бетономішалку. Оскільки остання не була йому потрібна, він вирішив передати її Потапову в управління, уклавши з останнім договір строком на 1 рік. Відповідно до договору Потапов повинен був здавати бетономішалку в короткострокову оренду (на 1 – 2 місяці). Під час дії договору Потапов продав бетономішалку Васильєву, вважаючи себе довірчим власником (ч.2 ст. 1029 ЦК України).

Коваленко звернувся з віндикаційним позовом до Васильєва про витребування бетономішалки, а до Потапова – про відшкодування збитків за договором управління майном.

У судовому засіданні Потапов пояснив, що як довірчий власник він мав право розпоряджатися майном на свій розсуд, бо укладеним договором управління майном не передбачалося обмежень його прав. До цього ж бетономішалку продано дуже вигідно, а тому розрахунки з Коваленком мають складатися з вартості бетономішалки за вирахуванням плати щодо управління нею.

Вирішіть спір.

50. Виробничий кооператив “Свितязь” передав за договором управління майном Козирю, який був суб’єктом підприємницької діяльності, в управління птахоферму. Через рік управитель з’ясував, що інкубатор, який входив до складу птахоферми і вважався втраченим, перебуває у Півня, який раніше був завідуючим птахофермою.

Управитель звернувся до Півня з вимогою повернути інкубатор та сплатити всі доходи, отримані останнім за час неправомірного володіння інкубатором. Однак установник управління – виробничий кооператив “Свितязь” – погодився з таким веденням управління і заборонив Козирю звертатися з претензіями до Півня. Одночасно Козирю стало відомо, що птахоферма є предметом договору застави за кредитним договором з банком, строк виконання якого настане через 6 років.

У зв’язку з цим Козир звернувся до суду з позовом про дострокове розірвання договору управління птахофермою і виплату йому певної винагороди за час фактичного управління майном.

Як слід вирішити справу?

51. Керівництво Харківського обласного товариства боротьби за тверезість запропонувало Харківській обласній організації СДПУ(о) провести спільну акцію – свято, метою якого була б пропаганда тверезого способу життя. Оскільки організація такого свята не суперечила цілям діяльності партії, бюро останньої доручило своєму секретарю підписати запропонований проект договору про співробітництво. Договір фіксував намір учасників провести свято і взяти участь у його фінансуванні, але вказівок про строки виділення коштів, їх суму, напрямки використання та інших подробиць не містив. Товариство боротьби за тверезість розпочало підготовку до свята.

Товариство уклало договори з концертними організаціями й окремими виконавцями, закупило необхідний

інвентар, підбрало придатне приміщення, орендну плату за яке запропонувало сплатити Харківській обласній організації СДПУ(о). Партія відмовилася сплатити зазначену грошову суму, посилаючись на відсутність необхідних коштів, а також на те, що необхідна сума набагато вища за суму, яку вона планувала витратити на проведення свята.

Перш ніж звернутися з позовом до Харківської обласної організації СДПУ(о), Товариство вирішило звернутися до юриста фірми з проханням кваліфікувати укладений договір і визначити, в якому обсязі буде задоволений передбачуваний позов з урахуванням того, що відмова партії від фінансування свята спричинила неможливість його проведення.

Дайте відповідь.

52. Петров, який займався відгодовуванням свиней і реалізацією м'яса, запропонував своєму сусідові Сидорову, який був власником кафе, укласти договір про “спільну роботу”. Відповідно до зазначеного договору передбачалося об'єднати зусилля учасників по відгодовуванню свиней і збуту м'яса. Обов'язки розподілялися таким чином: Сидоров зобов'язувався збирати і надавати Петрову харчові відходи, а останній – продавати зі знижкою певну кількість м'яса для кафе Сидорова.

Під час укладання договору виникли сумніви щодо можливості застосування в даному випадку норм, що стосуються договору про спільну діяльність.

Дайте консультацію сторонам.

53. НДІ “Гідропроект” уклав з ТОВ “Канкан” договір про спільну діяльність. Відповідно до цього договору НДІ передав як внесок право користування офісними приміщеннями площею 1 000 м², а ТОВ зробило внесок у формі “інтелектуальної власності”, зобов'язуючись при цьому компенсувати всі витрати інституту по експлуатації приміщень.

Метою спільної діяльності було створення цеху по виробництву і монтажу фонтанних установок. Після закінчення року з моменту укладення договору НДІ “Гідропроект” було приватизовано. Перед викупом будинку, в якому знаходилося спірне приміщення, була досягнута домовленість з Фондом комунального майна м. Одеси про пред'явлення останнім до ТОВ “Канкан” позову про виселення.

При розгляді справи в суді ТОВ “Канкан” посилалося на те, що договір про спільну діяльність не є договором оренди, укладення якого стосовно спірного приміщення в той період НДІ “Гідропроект” було заборонено.

Як слід вирішити справу?

54. У договорі між громадською організацією “Молодіжний центр “Сатир” і ТОВ “КВАНТ” передбачалося, що громадська організація “Сатир” передає ТОВ “КВАНТ” копіювальний апарат у власність, а ТОВ “КВАНТ”, у свою чергу, зобов'язується тричі на тиждень протягом 5 років допускати громадську організацію “Молодіжний центр “Сатир” до користування зазначеним майном, забезпечуючи його зберігання і належний технічний стан. Після шести місяців бездоганної роботи копіювальний апарат внаслідок аварії у системі парового опалення було пошкоджено. Виникло питання про наслідки загибелі зазначеного майна і про долю укладеного договору.

ТОВ “КВАНТ” наполягало на тому, щоб громадська організація “Молодіжний центр “Сатир” надала йому в користування інший копіювальний апарат на тих же умовах, що й у договорі про спільну діяльність. “Молодіжний

центр “Сатир” відмовився надати в користування аналогічне майно чи відшкодувати збитки ТОВ “КВАНТ”, вважаючи, що саме власник копіювального апарата повинен нести ризик його випадкової загибелі чи псування.

Вирішіть справу. Чи зміниться рішення, якщо підписаний сторонами договір буде названо угодою про співробітництво.

ТЕМА 8. ТРУДОВИЙ ДОГОВІР

Питання для обговорення

1. Поняття і зміст трудового договору.
2. Форма і строк трудового договору.
3. Види трудового договору.
4. Порядок укладення трудового договору. Зміна умов трудового договору.
5. Поняття “припинення трудових правовідносин” і “розірвання трудового договору”.
6. Підстави припинення трудових правовідносин, їх класифікація.
7. Припинення трудових правовідносин за підставами, у яких присутня взаємна воля сторін.
8. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи осіб, які не є стороною трудового договору.
9. Розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця. Класифікація підстав розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.
10. Порядок розірвання трудового договору з ініціативи роботодавця.

3. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

1. Поняття, загальна характеристика та функції зобов’язального права.
2. Зобов’язання (поняття, зміст, підстави виникнення) Види зобов’язань.
3. Множинність осіб у зобов’язанні. Часткові, солідарні та субсидіарні зобов’язання.
4. Альтернативні та факультативні зобов’язання.
5. Регресні зобов’язання (поняття, підстави виникнення, виконання, припинення).
6. Зобов’язання за участю третьої особи.
7. Заміна кредитора та боржника в зобов’язанні: підстави та порядок.
8. Поняття і основні засади (принципи) виконання зобов’язань. Принцип належного виконання зобов’язань.
9. Способи виконання зобов’язань.
10. Місце і строки виконання зобов’язань.
11. Забезпечення виконання зобов’язання: поняття; загальні умови та види.

12. Неустойка. Поняття, види, підстави виникнення та функції.
13. Поручка: Права та обов'язки поручителя. Припинення поручки.
14. Гарантія: поняття, суб'єкти, права та обов'язки гаранта.
15. Завдаток: поняття, функції. Співвідношення завдатку з авансом.
16. Застава: поняття, види і підстави виникнення застави.
17. Договір застави: сторони, форма та зміст.
18. Притримання: поняття та підстави виникнення.
19. Поняття і підстави припинення зобов'язань.
20. порушення зобов'язання: поняття та правові наслідки.
21. Одностороння відмова від зобов'язання.
22. Прострочення боржника і кредитора у зобов'язанні.
23. Цивільно-правова відповідальність за порушення зобов'язання: відповідальність за порушення грошового зобов'язання, підстави для звільнення від відповідальності.
24. Поняття, загальна характеристика і значення цивільно-правового договору.
25. Свобода договору. Межі реалізації принципу свободи договору.
26. Класифікація цивільно-правових договорів: критерії, підстави та значення класифікації у цивільному праві.
27. Публічний договір, договір приєднання, попередній договір.
28. Договір на користь третьої особи.
29. Тлумачення умов договору.
30. Стадії укладення цивільно-правового договору. Вирішення переддоговірних спорів.
31. Зміна або розірвання договору, правові наслідки
32. Поняття, предмет, форма, різновиди договору купівлі-продажу.
33. Права та обов'язки сторін за договором купівлі-продажу.
34. Правові наслідки передачі товару неналежної якості за договором купівлі-продажу.
35. Договір роздрібної купівлі-продажу.
36. Права покупця у разі продажу йому товару неналежної якості за договором роздрібної купівлі-продажу.
37. Договір поставки.
38. Договір контрактації сільськогосподарської продукції.

39. Договір постачання енергоресурсами через приєднану мережу.
40. Договір дарування. Договір пожертви.
41. Договір міни.
42. Договір ренти. Права та обов'язки сторін за договором.
43. Договір довічного утримання (догляду): поняття, предмет, форма, сторони.
44. Поняття, зміст і різновиди договору найму (оренди) майна.
45. Договір прокату.
46. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди(поняття, форма).
47. Цивільно-правове регулювання зобов'язань із договорів найму (оренди) транспортного засобу.
48. Договір лізингу (поняття, види, права та обов'язки сторін).
49. Договір найму (оренди) житла.
50. Договір позички.
51. Цивільно-правове регулювання зобов'язань, що виникають у зв'язку з виконанням робіт.
52. Договір підряду.
53. Ризик підрядника, за договором підряду. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження матеріалу.
54. Договір побутового підряду.
55. Поняття, зміст і юридична характеристика договору будівельного підряду.
56. Відповідальність сторін за договором будівельного підряду.
57. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт: поняття, загальна характеристика.
58. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт: поняття, загальна характеристика.
59. Цивільно-правове регулювання зобов'язань із договорів про надання послуг: поняття, зміст, відповідальність.
60. Договір перевезення вантажу. Форма. Сторони в договорі перевезення вантажу. Правове положення вантажоодержувача.
61. Договір перевезення пасажирів та багажу.
62. Договір чартеру (фрахтування).
63. Підстави і межі відповідальності перевізника. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях.

64. Договір транспортного експедирування.
65. Договір зберігання та його види.
66. Відповідальність зберігача за втрату (нестачу) або пошкодження речі.
67. Зберігання на товарному складі. Складські документи: види та значення.
68. Спеціальні види зберігання: загальна характеристика. Договір охорони.
69. Страхування: поняття, форми та види зобов'язань зі страхування. Елементи страхового зобов'язання.
70. Договір страхування.
71. Договір доручення.
72. Договір комісії: поняття, предмет та умови .
73. Договір управління майном: поняття, предмет, строк, форма, сторони, зміст.
74. Договір позики: поняття, загальна характеристика, форма.
75. Кредитний договір.
76. Договір банківського вкладу (депозиту).
77. Договір банківського рахунку. Черговість списання грошових коштів з банківського рахунку.
78. Форми розрахунків. Види безготівкових розрахунків.
79. Договір факторингу: поняття, предмет, права та обов'язки сторін.
80. Види договорів щодо розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
81. Ліцензійний договір: поняття, умови, строк.
82. Договір про спільну діяльність: поняття, види, форма.
83. Договір простого товариства. Учасники договору; їх права та обов'язки.
84. Договір комерційної концесії. Поняття, предмет, обов'язки сторін.
85. Договір комерційного посередництва.
86. Поняття трудового договору і його відмінності від суміжних цивільно-правових договорів.
87. Зміст трудового договору.
88. Трудова функція як умова трудового договору: зміст, порядок зміни.
89. Контракт як особливий вид трудового договору.
90. Форми і строки трудового договору.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Критеріями оцінки знань студентів під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логіка викладення матеріалу, культура мови, емоційність та переконаність;
- аналітичні міркування, вміння робити порівняння, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки.

Студенти ознайомлюються з критеріями оцінювання знань перед початком викладання дисципліни.

Максимальна сума балів з навчальної дисципліни, яку отримує студент протягом семестру дорівнює 100 балам.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни; оволодів відповідними практичними навичками та вміннями, набув здатність використовувати їх; виявив сукупність усвідомлених знань щодо об'єкта на основі розуміння його в системі певної науки та міждисциплінарних зв'язків; аргументовано і логічно формулював висновки та робив узагальнення за питанням/темою, глибоко і всебічно розкривав зміст питань, які обговорювалися; вільно оперував науковими термінами та поняттями, викладав матеріал літературною мовою; постійно готувався до навчальних занять; виявив творчі здібності та вміння виконувати індивідуальні та колективні завдання, самостійно здобувати знання, знаходити відповідні джерела інформації; здійснював підготовку завдань за допомогою різних технічних засобів та програмних продуктів; працював із додатковою літературою, Інтернет-ресурсами; своєчасно та якісно виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, брав участь у наукових заходах (олімпіадах, студентських наукових конференціях, науково-дослідній роботі кафедри),

але допускав при усних або письмових відповідях, тестуванні окремі неточності, студент після закінчення семестру може отримати від 90 до 100 балів, що відповідає оцінці "А" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі та оволодів практичними навичками та вміннями; творчо підходив до вирішення завдань, вільно розв'язував їх; доказово розкривав основні положення теми; повно, чітко та логічно відповідав на поставлені питання, показав розуміння сутності теорій, понять, предметів, явищ тощо; викладав матеріал літературною мовою, оперував науковими термінами та поняттями; виявив здатність практично оцінювати окремі факти, явища, процеси; виконав усі передбачені програмою дисципліни завдання, у т.ч. модульного контролю та з самостійного опрацювання,

але недостатньо використовував додаткову літературу; при усних відповідях не досить повно й аргументовано викладав матеріал, під час письмового тестування допускав окремі помилки, студент після закінчення семестру може отримати від 82 до 89 балів, що відповідає оцінці "В" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв теоретичний зміст дисципліни в повному обсязі; оволодів практичними навичками й вміннями; зіставляв, узагальнював, систематизував інформацію; давав повну, розгорнуту та аргументовану відповідь на поставлені питання; доказово розкривав основні положення теми та зміст питань, що обговорювались; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання, передбачені програмою дисципліни, у т.ч. індивідуальне завдання, завдання модульного контролю та з самостійного опрацювання,

але допускав окремі помилки при тестуванні; виявив деякі недоліки при усних відповідях; не виявив належної активності при обговоренні питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував додаткову літературу; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до

оформлення, не виявив до нього творчий підхід, студент після закінчення семестру може отримати від 75 до 81 балів, що відповідає оцінці "C" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв значну частину теоретичного матеріалу; виявив знання і розуміння основних теоретичних положень дисципліни; аналізував певні процеси /явища/, показники; відповідав на питання, які обговорювалися на занятті; формулював висновки з окремих питань; виконав завдання модульного контролю, індивідуальне завдання,

але допускав окремі помилки при усних відповідях, тестуванні; не виявив належної активності при обговоренні усних питань, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи, недостатньо використовував додаткову літературу; виконав не всі завдання для самостійної роботи; виконав індивідуальне завдання, не дотримуючись вимог до оформлення, студент після закінчення семестру може отримати від 64 до 74 балів, що відповідає оцінці "D" за шкалою ECTS.

Якщо студент: засвоїв основні теоретичні положення дисципліни; на значну частину матеріалу давав репродуктивні відповіді; виконав окремі завдання модульного контролю та індивідуальне завдання,

але допускав значну кількість суттєвих помилок при усних та письмових відповідях, тестуванні; не розумів сутності питань; не виявив належної активності на заняттях, старанності при виконанні завдань для самостійної роботи; недостатньо використовував основну та додаткову літературу; не брав участь у виконанні колективних завдань, студент після закінчення семестру може отримати 60-63 балів, що відповідає оцінці "E" за шкалою ECTS.

Якщо студент: фрагментарно оволодів теоретичними питаннями, що становить незначну частину навчального матеріалу, поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не проявляв активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; виконав індивідуальне завдання та завдання для самостійної роботи, не дотримуючись вимог до оформлення; не виконав завдання модульного контролю, студент після закінчення семестру може отримати від 35 до 59 балів, що відповідає оцінці "FX" за шкалою ECTS.

Якщо студент: оволодіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання та відтворення окремих фактів, предметів, явищ тощо; поверхнево розкривав зміст питань, які розглядалися, не виявив активності при їх обговоренні; допускав суттєві помилки при усних та письмових відповідях, тестуванні: на підсумковому занятті не зміг розкрити зміст окремих питань, передбачених програмою дисципліни; поверхнево ознайомився з рекомендованою літературою; не виконав завдання для самостійної роботи та індивідуальне завдання; не брав участь у виконанні колективних завдань; не виконав завдання модульного контролю, студент після закінчення семестру може отримати від 1 до 34 балів, що відповідає оцінці "F" за шкалою ECTS.

Шкала оцінювання знань та вмінь студентів

Оцінка національна	Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Кількість балів з дисципліни
Відмінно	A	Відмінно — відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100
Добре	B	Дуже добре — вище середнього рівня з кількома помилками	82-89
	C	Добре — в загальному правильна робота з певною кількістю помилок	75-81
Задовільно	D	Задовільно — непогано, але із значною кількістю недоліків	64-74

	E	Достатньо — виконання задовольняє мінімальні критерії	60-63
Незадовільно	FX	Незадовільно — потрібно працювати перед тим, як отримати позитивну оцінку	35-59
	F	Незадовільно — необхідна серйозна подальша робота	0-34

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року [із змінами та доповненнями] // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — №№ 40—44. — Ст. 356.
2. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року [із змінами та доповненнями] // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, № 19—20, № 21—22. — Ст. 144.
3. Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб : Закон України від 22 грудня 1995 року в редакції Закон у від 15 грудня 2005 року // Відомості Верховної Ради України. — 2006. — № 14. — Ст. 118.
4. Про державну підтримку сільського господарства : Закон України від 24 червня 2004 року із змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. — 2004. — № 49. — Ст. 527.
5. Про зерно та ринок зерна в Україні : Закон України від 4 липня 2002 року із змінами та доповненнями // Відомості Верховної Ради України. — 2002. — № 35. — Ст. 258.
6. Про фінансовий лізинг : Закон України від 11 грудня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. — 1998. — № 16. — Ст. 68.
7. Міжнародні правила по тлумаченню термінів “Інкотермс” в редакції 1990 року, затверджені Міжнародною торгівельною палатою 1 вересня 1990 року № 460 // Урядовий кур'єр. — 1994. — 6 жов.
8. Про заходи щодо розвитку продовольчого ринку та сприяння експорту сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів : Указ Президента України від 7 серпня 2001 року // Урядовий кур'єр. — 2001. — 14 серпня. — № 145.
9. Про заходи щодо вдосконалення функціонування ринків з продажу продовольчих та непродовольчих товарів : Указ Президента України від 23 травня 2001 року // Урядовий кур'єр. — 2001. — № 93.
10. Про додаткові заходи щодо дальшого розвитку лізингу в аграрному секторі економіки : Указ Президента України від 23 лютого 2001 року // Офіційний вісник України. — 2001. — № 9. — Ст. 346.
11. Про запровадження режиму державних заставних закупівель зерна : Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2008 року № 705 // Офіційний вісник України. — 2008. — № 59. — Ст. 1988.
12. Про оптові продовольчі ринки : Постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 1999 року // Офіційний вісник України. — 1000. — № 23.
13. Про Концепцію розвитку біржового ринку сільськогосподарської продукції : Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 1997 року.
14. Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2008 року № 921 у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2008 року № 1017 // Офіційний вісник України — 2008. — № 80. — Ст. 2692.
15. Про затвердження Типової форми договору про закупівлю зерна за бюджетні кошти : Наказ Міністерства аграрної політики України від 9 січня 2004 року № 3 // Офіційний вісник України. — 2004. — № 4. — Ст. 194.
16. Положення про договори на створення (передачу) науково-технічної продукції, затверджене Постановою Державного комітету СРСР з науки та техніки від 19 листопада 1987 року № 435 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] : <http://zako№1.rada.gov.ua>.
17. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням угод недійсними : Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 12 березня 1999 року № 02-5/111 із змінами і доповненнями // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс] : <http://zako№1.rada.gov.ua>.
18. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з відшкодуванням збитків, завданих невиконанням або неналежним виконанням зобов'язань за договором поставки : Роз'яснення Вищого арбітражного суду

Спеціальна література:

19. Батигіна О. М. Організаційно-правові питання оптового ринку сільськогосподарської продукції в Україні : автореф. дис. канд. юрид. наук... 12.00.06. / Олена Михайлівна Батигіна ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2007. – 20 с.
20. Батигіна О. М. Розвиток Закон одаводства щодо оптової реалізації аграрної продукції : історико-правовий аналіз / Олена Михайлівна Батигіна // Право України. – 2007. – № 12. – С. 48-51.
21. Батигіна О. М. Правове забезпечення реалізації сільськогосподарської продукції та сировини за допомогою оптового ринку сільськогосподарської продукції / Олена Михайлівна Батигіна // Підприємництво, господарство і право. – 2005. – № 7. – С. 91-93.
22. Гайнетдинов М. Фьючерсная торговля сельскохозяйственной продукцией / М. Гайнетдинов // Хозяйство и право. – 1993. – № 11. – С. 17-19.
23. Головка Н. В. Особливості правового регулювання закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб : автореф. дис. канд. юрид. наук... 12.00.06. / Надія Вікторівна Головка ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. – Х., 2009. – 18 с.
24. Головка Н. В. Значення цін і ціноутворення у сфері закупівлі сільськогосподарської продукції для державних потреб / Надія Вікторівна Головка // Проблеми Закону. – 2008. - вип. 97. – С. 102-108.
25. Договорные отношения сельскохозяйственных товаропроизводителей : монография / под ред. З. С. Беляевой, И. А. Иконицкой. – М. : Колос, 2003. – 256 с.
26. Кучерук К. І. Роль договору у сфері агропромислового комплексу України / Катерина Іванівна Кучерук // Правова держава. – 2001. - вип. 12. – С. 568-572.
27. Кучерук К. І. Роль договору в сфері агропромислового комплексу України / Катерина Іванівна Кучерук // Держава і право. – 2001. - вип. 10. – С. 366-370.
28. Луць В. В. Договори про реалізацію сільськогосподарської продукції / В. В. Луць // Зобов'язальне право : теорія і практика : навч. посіб. / ред. О. В. Дзери. – К. : Юрінком Інтер, 1998. – С. 354-364.

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Мельничук М.О.

ДОГОВІРНЕ ПРАВО У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до семінарських занять для студентів

II освітнього ступеня «магістр»

спеціальності 081 «Право»

Видавничо-редакційний центр

Вінницького національного аграрного університету

21008, Вінницький р-н, с. Агрономічне, вул. Сонячна, 3